

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ. ДИСКУРСОЛОГІЯ

УДК 81'42:82 – 91:3=111

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/fpl.2019.132.2922>

КОНЦЕПТ MONEY В МОТИВАЦІЙНОМУ ЖАНРІ “МИСТЕЦТВО УСПІХУ”

Юлія Годісь

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Дорошенка, 41, м. Львів, Україна, 79000
yugagod@gmail.com*

У статті проаналізовано концепт MONEY як один з опорних (жанрових) в мотиваційному жанрі “мистецтво успіху”. Тексти досліджуваного жанру – своєрідні підручники з досягнення успіху, які мають на меті навчити потенційного читача допомогти самому собі жити успішно та заможнo у світі, що змінюється шаленими темпами. Дослідження спрямоване на опис структури концепту MONEY. За допомогою дефініційного аналізу з’ясовано значення лексеми-імені концепту з опорою на лексикографічні джерела та виокремлено концептуальні ознаки, що формують поняттєву складову досліджуваного концепту, а саме “міра вартості/засіб обміну”, “багатство”, “сума”, “монети/паперові гроші”. На основі аналізу контекстів виокремлено одинадцять перцептивних концептуальних ознак у структурі образного складника концепту MONEY. З’ясовано, що образний складник представлений об’єктивацією чотирьох модусів сприйняття: кінестетичного, візуального, смакового та аудіального. Описано шляхи експлікації кожної концептуальної ознаки та підраховано їх частотність.

Ключові слова: жанр “мистецтво успіху”, концепт, концептуальна ознака, сема, поняттєвий складник, образний складник.

*Одна лише думка про гроші переводить мозок у стан,
в якому людина стає егоїстичною.*

*Чим більше людина цінує фінансовий успіх,
тим менше значення для неї мають
проблеми суспільства в цілому.*

З журналу “Банки і діловий світ”

Вступ. Новітні мовознавчі студії активно пропагують когнітивний підхід до вивчення мови, яка розглядається крізь призму людського сприйняття. Саме такий підхід дає змогу дослідникам виявити та описати механізми вербалізації мисленневих структур у процесі пізнання. Завдяки досягненням у сфері когнітології та психолінгвістики сучасний мовознавець може, за висловом О. Леонтьєва, “проникнути всередину значення слова, розкласти його на компоненти, які не піддаються усвідомленню носіями мови”, тобто концепти [7, с. 102].

Попри значний інтерес дослідників до концептів, не існує єдиного їх трактування та типології [12, с. 29]. До спірних питань також відноситься проблема виявлення лінгвокультурологічних концептів та визначення їхньої структури. З огляду на це **актуальність** теми дослідження не викликає сумнівів. Вона зумовлена необхідністю вивчення концептів як матеріалу для дослідження концептуальної картини світу та її національної специфіки.

Мета цієї статті полягає в описі структури концепту MONEY у мовній свідомості американців на основі аналізу текстів мотиваційного жанру “мистецтво успіху”. Досліджуваний жанр є мовленнєвим феноменом та явищем масової культури, відповідно, розрахованим на масового читача. Сама назва “мистецтво успіху” (англ. “*success genre, self-help*”) пояснює його контекст: це своєрідні підручники з досягнення успіху, мета яких – навчити читача допомогти самому собі жити успішно та заможного у світі, що змінюється шаленими темпами. Як соціальне явище, мотиваційний жанр безпосередньо віддзеркалює очікування потенційної аудиторії, зумовлені ціннісними пріоритетами в культурі американського суспільства.

Про значення грошей як цінності, яка впливає на поведінку та детермінує життя суспільства можна говорити з різних ракурсів, торкаючись, приміром, моральних, етичних чи релігійних проблем, але довести функціонування цієї цінності в культурі та зафіксувати її вплив на свідомість людей можна лише через аналіз мовного матеріалу. Власне лінгвістичний опис цінностей, як стверджує В. Карасік, здійснюється у вигляді культурних концептів [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ю. Степанов вважає концепт MONEY одним із головних концептів культури сучасного суспільства [14, с. 661]. Культурна складова цього концепту значуща – гроші дають владу, забезпечують щасливе існування, є мірилом успіху, їх почитають як божество, вони є невід’ємним атрибутом сучасної цивілізації. За спостереженнями Н. Агаркової, в американській англійській налічується 140 слів зі значенням “гроші” [2], що доводить важливість цієї реалії для представників американського етносу.

Проблема опису концепту MONEY привертає увагу багатьох учених. Низка наукових досліджень, присвячених аналізу цього концепту з різних позицій у різних мовах, свідчить про підвищення інтересу до об’єктивації у мові матеріально-грошових відносин [1; 2; 4; 6; 9; 13; 16; 17; 19]. Однак результати об’єктивації концепту MONEY саме в мотиваційному жанрі “мистецтво успіху” не представлено. Досліджуваний концепт є одним із жанрових та входить у концептуальну конфігурацію зазначеного жанру (див. [3]).

Методологія дослідження. Матеріалом дослідження послуговували сім книг мотиваційного жанру “мистецтво успіху” американських авторів. Вибір книг ґрунтувався на приналежності їх до ряду бестселерів світового масштабу за офіційними рейтингами на відомому книжковому порталі Amazon.com. Дослідження здійснювалось у рамках когнітивної лінгвістики із залученням *концептуального аналізу*. Спочатку для виявлення ключових концептів досліджуваного жанру (жанрових концептів) було висунуто гіпотезу, згідно з якою одним із найбільших прагнень потенційного адресата цього жанру є досягнення успіху в певній сфері його життя (приміром, у

фінансовому стані). Для верифікації цієї гіпотези було застосовано *метод контент-аналізу*, який полягає в прогнозуванні змісту на основі квантитативного опрацювання тексту з подальшою інтерпретацією результатів [25]. Таким чином, було підраховано частотність вживання лексем, що вербалізують вищезгадане поняття *money* та зафіксовано 1140 випадків об'єктивації концепту MONEY в мотиваційному жанрі “мистецтво успіху”.

Для опису поняттєвого складника досліджуваного концепту за допомогою *дефініційного аналізу* було з'ясовано значення лексеми-імені концепту з опорою на провідні лексикографічні джерела. *Компонентний аналіз* дав змогу виділити семи – елементарні смислові компоненти значення лексеми-репрезентанта, а *кількісні підрахунки* уможливили фіксацію найчастотніших з них. Таким чином було виділено концептуальні ознаки (надалі – КО) концепту, а ілюстративний матеріал дав змогу відстежити їх онтологізацію в жанрі “мистецтво успіху”.

Аналіз контекстів (див. [11, с. 87; 15] дав можливість описати образний складник у структурі концепту MONEY. Образ має чуттєвий характер і кодує концепт. Він утворений перцептивними КО, які формуються у свідомості носіїв мови в результаті відображення ними оточуючої дійсності за допомогою органів відчуття [12, с. 106], тобто, як слушно зауважує А. Лурія, лексичні одиниці “мають певну сенсорну опору” [8, с. 132]. Іншими словами, інтерпретація дійсності відбувається з опорою на аудіальний (слуховий), візуальний (зоровий), смаковий, нюховий і тактильний (кінестетичний) модули сприйняття [24; 7]. Приміром, дослідження показало, що у структуру образного складника аналізованого концепту входить КО “їстівне”, що відображає смаковий модуль сприйняття: *Money is the carrot* [31, с. 46].

Результати дослідження та їхнє обґрунтування. У процесі дослідження матеріалу вибірки було зафіксовано 1140 випадків об'єктивації концепту MONEY в мотиваційному жанрі “мистецтво успіху”. Поняттєва складова цього концепту ґрунтується на таких словникових дефініціях лексеми *money*:

OALD: 1) *what you earn by working or selling things, and use to buy things*; 2) *coins or paper notes*; 3) *person's wealth including their property* [21].

WNWCD: 1) *standard pieces of gold, silver, copper, nickel, etc., stamped by government authority and used as a medium of exchange and measure of value; coin or coins*; 2) *any paper note issued by a government or an authorized bank and used in the same way; bank notes; bills*; 3) *any substance or article used as money, as bank notes, checks, etc.*; 4) *any definite or indefinite sum of money*; 4) *property; possessions; wealth* [23].

LDOCE: 1) *what you earn by working and can use to buy things*; 2) *coins and notes*; 3) *wealth including property* [20].

CED: 1) *coins or notes that are used to buy things or an amount of these that a person has* [18].

CCALED: 1) *a medium of exchange that functions as legal tender*; 2) *the official currency, in the form of banknotes, coins, etc., issued by a government or other authority*; 3) *a particular denomination or form of currency*; 4) *property or assets with reference to their realizable value*; 5) *a pecuniary sum or income*; 6) *an unspecified amount of paper currency or coins* [19].

The All Nations Christian Home and School Dictionary: 1) *coins, paper notes given and taken in buying and selling* [22].

Отже, КО поняттєвої складової концепту MONEY є “міра вартості/ засіб обміну” (240 випадків), “багатство” (187 випадків), “сума” (63 випадки) та “монети/паперові банкноти” (28 випадків). Вербально КО “міра вартості/ засіб обміну” репрезентується через

- одиницю прямої номінації *money* та її похідну *monetary*:

He didn't know Mr. Edison, and he didn't have enough money to pay his railroad fare to Orange, New Jersey [28, с. 13]; *The Babylonians were clever financiers and traders. So far as we know, they were the original inventors of money as means of exchange, of promissory notes and written titles to property* [27, с. 193]; *There comes, now, a statement which will give a better understanding of the importance the principle of auto-suggestion assumes in the transmutation of desire into its physical, or monetary equivalent...* [28, с. 41].

- лексичні одиниці, семантична структура яких містить сему

“економічна функція” (купити, продати, сплатити, обміняти). Це здебільшого економічні терміни такі, як *savings, earnings, tax, investment, debts, dividends, loan, mortgage, credit* та ін.:

Once in their house, they have a new tax, called property tax [31, с. 68]; *We continue to live our lives focused on future destinations: when the mortgage is paid<...>* [30, с. 141]; *Food and clothing<...> absorbed all my earnings* [27, с. 15]; *<...>your creditors might reduce or even entirely refuse to grant you this loan<...> And if you should find yourself unable to obtain this credit<...>* [26, с. 49].

Помітної об’єктивації зазнає КО “багатство”. Для цього залучено:

- сему прямої номінації *wealth* та її похідну *wealthy*:

With wealth many things are possible [27, с. 13]; *I spent twenty-five years in research, analyzing more than 25000 people, because I, too, wanted to know “how wealthy men become that way”* [28, с. 19].

- одиниці синонімічного ряду *riches, fortune, prosperity, treasure*:

I know another salesman who didn't know one-tenth as much about insurance, yet he made a fortune selling it, and retired in twenty years [26, с. 13]; *Remember, no more effort is required to aim high in life, to demand abundance and prosperity, than is required to accept misery and poverty* [28, с. 32]; *Therefore, invest thy treasure with greatest caution that it be not lost* [27, с. 26].

- прикметники з семантикою багатства *rich, prosperous* в усій парадигмі їхніх номінативних граматичних значень *richer, the richest, the most prosperous*:

If you want to be rich, you need to be financially literate [31, с. 57]; *He is claimed to be the richest man in all Babylon* [27, с. 8]; *Get with the times! Look around; the richest people didn't get rich because of their educations* [31, с. 2].

- лексеми із семою “власність” *capital, assets, income, profit*:

Men who labor will receive more than daily wages; they will receive dividends from the business, the same as those who supply the capital for business<...> [28, с. 50]; *There were already a few assets in my asset column, but now I was determined to focus on making it bigger* [31, с. 102]; *If you don't need this income you can give it away, but if you ever should*

need it, it would be a great blessing to you! [26, с. 34]; *They know their profits are made when they buy, not when they sell* [31, с. 171].

Для об'єктивації КО “сума” залучено

➤ числівники та одиниці лексико-семантичного поля (надалі ЛСП) “сума” (*amount, abundance, hundreds, millions, billions* та ін.):

So again, the government takes its share of the gain, thus reducing the amount available to help them out of debt [31, с. 88]; *The Junk man took millions of dollars in ore from the mine* [28, с. 16]; *Boeing, the most successful airplane manufacturer in the world – with last year's sales topping \$20 billion (US) knows the wisdom of this philosophy* [30, с. 20].

➤ кількісні займенники (*much, (a) little, enough, a lot of, lots of, plenty of*)

You make a lot of money, and we live in a huge house with lots of toy... Look at doctors. They don't make nearly as much money as they used to [31, с. 2]; *It is not sufficient merely to say “I want plenty of money”*. *Be definite as to the amount* [28, с. 27]; *My parents were good people and hard-working but we never seemed to have enough money* [32, с. 20].

КО “монети/ паперові гроші” найменше (28 випадків) об'єктивована у мотиваційному жанрі. Вербально вона виражена через прямі номінації грошових одиниць *dollar, cent, penny*, а також через лексеми із семою “форма існування” *gold, cash, cheque*:

There's an old saying that if you save your pennies, the dollars will take care of themselves [28, с. 159]; *I'll pay you 10 cents an hour* [31, с. 28]; *Gold in a man's purse must be guarded with firmness, else it be lost* [27, с. 44].

Словникові дефініції, безумовно, допомогли скласти первинне уявлення про реалію грошей та про мовні засоби її вираження. Проте словниковий портрет лексеми *money* не зовсім повно передає досліджувану сутність. Тому на наступному етапі дослідження було проаналізовано сполучуваність лексеми-репрезентанта та її синонімів із залученням інтерпретації контекстів.

Аналіз текстових фрагментів засвідчив нестандартні сполучення вербалізаторів концепту MONEY на кшталт *wise investments, idle gold, walls of income, taste of money* та ін. Через такі сполучення викристалізуються нові образи грошей, що формуються мовною свідомістю в результаті досвіду чуттєвого зіткнення з ними. Образна складова концепту MONEY у нашому дослідженні представлена об'єктивацією таких модусів сприйняття: кінестетичного, візуального, смакового та аудіального. Нюховий канал перцепції за матеріалами вибірки не одержав експлікації.

Кінестетичний модус репрезентують КО “накопичення”, “праця”, “рух”, “дія”, “бажаність” та “ріст”.

Для експлікації КО “накопичення” (119 випадків) залучено одиницю прямої номінації *accumulation*, лексеми, що містять сему “одержувати більше і більше” *accumulate, amass* та дієслова синонімічного ряду *get, receive, gain, acquire*:

But the successful application of these six steps does call for sufficient imagination to enable one to see, and to understand that accumulation of money cannot be left to chance, good fortune, and luck. One must realize that all who have accumulated great fortunes, first did a certain amount of dreaming, hoping, wishing, desiring and planning before they

acquired money [28, с. 28]; *They actually think that money can eliminate that fear of not having money, of being poor, so they amass tons of it only to find out the fear gets worse* [31, с. 43]; *Most people who acquire fortunes reach their success in the third or fourth columns* [30, с. 86].

Дієслово *work*, його синонім *labor*, а також лексеми *employee* та *worker* слугують для об'єктивації КО “праця” (94 випадки). Однак зазначимо, що вектор скерованості від грошей як агенса до адресата (тобто, *money works for you*) демонструє кількісну перевагу (54 випадки). У решті випадків гроші виконують свою звичну роль пацієнса (тобто, *you work for money*):

If you want to learn to work for money, then stay in school. That is a great place to learn to do that. But if you want to learn how to have money work for you, then I will teach you that. But only if you want to learn [31, с. 36]; *“The poor and the middle class work for money.” “The rich have money work for them”* [31, с. 35]; *Gold laboreth diligently and contentedly for the wise owner who finds for it profitable employment, multiplying even as the flocks of the field. Gold, indeed, is a willing worker* [27, с. 94].

Помітної кількісної об'єктивації зазнає КО “рух” (75 випадків). Вона вербалізується за допомогою таких дієслів, семантична структура яких містить компонент “переміщення в просторі” *go, come, move, follow, flee, slip, hide, jump*, а також через мовні одиниці із семою “швидкість” *quick, quickly* та *fast*:

When riches begin to come they come so quickly, in such great abundance, that one wonders, where they have been hiding during all those lean years [28, с. 19]; *To him who is without knowledge of the five laws, gold cometh not often, and goeth away quickly* [27, с. 90]; *What this phrase means is that most people need only to learn and master one more skill and their income would jump exponentially* [31, с. 133].

Для експлікації КО “бажаність” (57 випадків) залучено одиниці лексико-семантичного поля “бажання” (*desire, desire for, wish for, want*), лексеми, семантична структура яких містить семи “шукати” (*seek, look for*) та “притягувати” (*attract, attraction*):

He should have told us, that before we can accumulate riches in great abundance, we must magnetize our mind with intense desire for riches, that we must become “money conscious” until the desire for money drives us to create definite plans for acquiring it [28, с. 22]; *Their spending habits have caused them to seek more income* [31, с. 69]; *Wisdom and “cleverness” alone, will not attract and retain money except in a few very rare instances, when the law of averages favors the attraction of money through these sources. The method of attracting money described here, does not depend upon the law of averages* [28, с. 58].

КО “дія” (46 випадків) об'єктивується дієсловами, котрі експліцитно чи імпліцитно номінують певну дію: *buy, wait, give, make, pay off, bring, change, produce, soothe, calm*:

To work hard for money, thinking that money will buy you things that will make you happy is also cruel [31, с. 47]; *The money was waiting for you all the time!* [28, с. 81]; *That's money making money for you* [30: 106]; *They feel the fear, they go to work hoping that money will soothe the fear, but it doesn't.* [31, с. 42]; *Money will change me in ways I don't like<...>* [30, с. 10].

Присутність лексем *grow* та *increase* у межах парадигми їх граматичних значень дає можливість виділити КО “ріст” (34 випадки):

“*Wealth grows wherever men exert energy*”, *Arkad replied* [27, с. 24]; *The United States spends more of its gross national product on health care than any other nation, and the costs are increasing* [32, с. 34]; *But nevertheless each year his wealth increased more rapidly than he spent it* [27, с. 11]; *But enduring, steadily increasing wealth is possible in Network Marketing* [29, с. 58].

Збагаченню образу грошей сприяють КО “кількість”, “текучість” та “фізична привабливість” у межах візуального каналу перцепції.

Найсуттєвішу квантитативну репрезентацію у площині візуального сприйняття одержує КО “кількість” (104 випадки). Це пояснюється її співвіднесенням з КО поняттєвої складової “сума”. Проте фіксація зазначеної КО в межах образного складника концепту MONEY сприяє більш багатогранній його онтологізації в мотиваційному жанрі. З метою актуалізації КО “кількість” залучено прикметники із семантикою великої кількості чи розміру *big, large, great, huge, vast, enormous*, контекстуальний синонім *fabulous*, лексема з антонімічною семантикою *small*, а також словосполучення з компонентом *high* (*high-paying job, high-paid slave, high pay, the highest price, higher tax etc.*):

I visualized myself being a successful actor and earning big money [30, с. 46]; *In the long term, it will pay off in large dividends* [31, с. 140]; *Let us take a look at the vast fortunes of gold this idea has produced. It has paid, and still pays huge fortunes to men and women all over the world, who distribute the contents of the kettle to millions of people* [28, с. 79]; *Those magic words were needed to start the kettle to boiling, but neither the doctor nor the young clerk knew what fabulous fortunes were destined to flow from that kettle* [28, с. 78]; *My earnings were so small during that first year, I took a part-time job coaching the Swarthmore College baseball team* [26, с. 21]; *When I quit my high-paying job with Standard Oil, my educated dad had a heart-to-heart with me* [31, с. 134].

Помітної експлікації зазнає й КО “текучість” (69 випадків). Про її наявність свідчить висока рекурентність лексеми прямої номінації *flow*, а також кількісно суттєва присутність одиниць лексико-семантичного поля “вода” *pour in/out, stream, pool, source, circulation*:

When money comes in quantities known as “the big money”, it flows to the one who accumulates it, as easily as water flows down hill [28, с. 152]; *This, then, is the third cure for the lean purse: to put each coin to laboring that it may reproduce its kind even as the flocks of the field and help bring to thee income, a stream of wealth that shall flow constantly into thy purse* [27, с. 44]; *A business consultant who specializes in the medical trade was telling me how many doctors, dentists and chiropractors struggle financially. All this time, I thought that when they graduated, the dollars would pour in* [31, с. 133]; *The government became a large pool of money, but the problem was the fiscal management of that money. There really is no recirculation* [31, с. 98]; *Picture in your mind how much money there is in circulation* [30, с. 32].

Словосполучення *handsome profit, financially strong, money muscle* стали підставовим принципом для виділення КО “фізична привабливість” (9 випадків):

The more I work my mental money muscles out, the stronger I get<...>. So if I pay myself first, I get financially stronger, mentally and fiscally [31, с. 160].

Через призму смакової перцепції конститuentом образної складової концепту MONEY стає КО “їстівне” (9 випадків). Про її наявність свідчить присутність одиниць ЛСП “їжа” *eat, taste, appetite, carrot, dough, poisonous*:

That’s why money is often called “dough” [31, с. 171]; *You do eat the children of your savings* [27, с. 21]; *“Once government got a taste of money, the appetite grew”, said rich dad* [31, с. 96].

Структуру образної складової з опорою на аудіальне сприйняття формує КО “звук” (6 випадків), про присутність якої дозволяє говорити наявність лексем із семантикою звуку *speak, talk, hear, loud*:

Nothing speaks louder than a signed cheque [30, с. 26]; *Money is nothing but inert matter. It cannot move, think or talk but it can hear when the man who desires it, calls it to come!* [28, с. 88].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Як показав аналіз, поняттєвий складник концепту MONEY сформований на основі чотирьох КО. Образний складник цього концепту зазнає об’єктивації через призму перцепції, про що свідчать 11 КО, виділених з опорою на кінестетичний, візуальний, смаковий та аудіальний модули сприйняття. Гроші, відтак, у мотиваційному жанрі “мистецтво успіху” подаються як **щось** бажане, яке варто накопичувати. Коли це **щось** є у величезній кількості, воно перетворюється у **когось**, хто може рухатись, рости, говорити, працювати та є фізично привабливим. Оскільки образ ніколи не прив’язаний лише до перцептивного вияву та може мати зв’язок з більш абстрактними сферами, то перспективним вважаємо аналіз концептуальних метафор, виокремлених на основі цільової поняттєвої бази ГРОШІ. Це дало б можливість не лише детальніше змодельовати структуру опорного концепту, а й інтерпретувати риторичну жанру та його ідеологічний потенціал.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

КО – концептуальна ознака

ЛСП – лексико-семантичне поле

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агаркова Н. Э. Деньги / Н. Э. Агаркова // Антология концептов / под. ред. В. И. Карасика, И. А. Стернина. – Т. 2. – Волгоград: Парадигма, 2005. – С.73–85.
2. Агаркова Н. Э. Концепт “деньги” как фрагмент английской языковой картины мира (на материале американского варианта английского языка): автореф. дис. на соискание уч. ст. канд. филол. наук 10.02.04 “Германские языки”. / Н. Э. Агаркова. – Иркутск, 2001. – 21с.
3. Годісь Ю. Я. Комуникативно-когнітивні засади мотиваційного жанру “мистецтво успіху” (на матеріалі англomовних текстів): автореф. дис...канд. філол. наук 10.02.04 “Германські мови” / Ю. Я. Годісь. – Л., 2019. – 20 с.

4. Ермакова Н. В. Параллелизм концепта ДЕНЬГИ в русской и французской паремиологии / Н. В. Ермакова // Современные исследования социальных проблем. – №10 (18). – 2012. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/parallelizm-kontseptna-dengi-v-russkoy-i-frantsuzskoy-paremiologii>
5. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – 477с.
6. Коваленко О. Ю. Концепт ДЕНЬГИ в англоязычном дискурсе СМИ: предконцептуальная основа / О. Ю. Коваленко // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. – 2015. – Вип. 81. – С. 218–224.
7. Леонтьев А. А. Психолінгвістика / А. А. Леонтьев // Русская речь. – 1969. – №1. – С. 99–104.
8. Лурия А. Р. Основные проблемы нейролингвистики / А. Р. Лурия. – Изд. 3-е. – М. : Книжный дом ЛИБРОКОМ, 2009. – 256 с.
9. Майоренко И. А. Концептуализация понятия “деньги” в лексической системе и фонде устойчивых единиц русского, английского, французского языков: дис. на соискание уч. ст. канд. филолог. наук 10.02.19 / И. А. Майоренко. – Краснодар, 2005. – 258 с.
10. Палеева Е. В. Способы вербализации концепта деньги средствами английского и русского языков: дис. на соиск. учен. степ. канд. филол. наук 10.02.19 “Теория языка” / Е.В. Палеева. – Курск, 2010. – 159 с.
11. Полюжин М. Типологія й аналіз концептів / М. Полюжин // Іноземна філологія. – Львів, 2009. – Вип.121. – С. 80–89.
12. Попова З. Д. Когнитивная лингвистика / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – М. : АСТ: Восток-Запад, 2010. – 314 с.
13. Сафина Р. А. Фразеологические единицы, выражающие материально-денежные отношения в немецком и русском языках: автореф. дисс. на соиск. учен. степ. канд. филол. наук 10.02.04 “Германские языки” / Р. А. Сафина.– Казань, 2002. – 23 с.
14. Степанов Ю. С. Константы. Словарь русской культуры. Опыт исследования / Ю. С. Степанов. – М. : Языки русской культуры, 1997. – 824 с.
15. Чернейко Л. О. Лингвофилософский анализ абстрактного имени / Л. О. Чернейко. – М., 1997. – 320 с.
16. Федянина Л. И. Деньги / Л. И. Федянина / Антология концептов под ред. В. И. Карасика, И. А. Стернина. – Т. 5. – Волгоград: Парадигма, 2007. – С. 294– 307.
17. Федянина Л.И. Способы объективации концепта Geld в немецкой языковой картине мира: автореф. дисс. на соиск. учен. степ. канд. филол. наук 10.02.04 “Германские языки” / Л.И. Федянина. – Барнаул, 2005. – 21 с.
18. Cambridge English Dictionary URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>
19. Collins Cobuild Advanced Learner’s English Dictionary. – URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english>
20. Longman Dictionary of Contemporary English URL: <https://www.ldoceonline.com>
21. Oxford Advanced Learner’s Dictionary URL: www.oxfordlearnersdictionaries.com
22. The All Nations Christian Home and School Dictionary. – All Nations Literature, China, 1992. – 903 p.
23. Webster’s New World College Dictionary. – URL: <https://yourdictionary.com/about/websters-new-world-college-dictionary.html>
24. Johnson M. The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination and Reason / M. Johnson. – Chicago: Chicago University Press, 1987. – 272 p.
25. Smith B. L. Propaganda, Communication and Public Opinion / B. L. Smith, H. D. Lasswell. – Princeton University Press, 2016. – 446 p.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

26. Bettger F. *How I Raised Myself from Failure to Success in Selling*. – New York : Prentice Hall Press, 1986. – 192 p.
27. Clason G. C. *The Richest Man In Babylon*. – A Signet Book : New American Library, a division of Penguin Group (USA) Inc., 1988. – 194 p.
28. Hill N. *Think and Grow Rich*. – Success Co. Books, 2011. – 218 p.
29. Kalench J. *The Greatest Opportunity in the History of the World*. – MIM Publications, 1994. – 103 p.
30. Kehoe J. *Money Success & You*. – Zoetic Inc., 1991. – 142 p.
31. Kiyosaki R. *Rich Dad Poor Dad*. – Warner Books Inc., 2000. – 208 p.
32. Tracy B. *Maximum Achievement*. – Simon & Schuster, Inc., 1993. – 344 p.

REFERENCES

1. Agarkova N. E. Dengi [Money] / N. E. Agarkova // *Antologiya kontseptov* / pod red. V. I. Karasika, I. A. Sternina. – T 2. – Volgograd : Paradigma, 2005. – S. 73-85.
2. Agarkova N. E. Kontsept “dengi” kak fragment anglijskojazykovoj kartiny mira (na materiale amerikanskogo varianta anglijskogoazykyka) [The concept “MONEY” as a fragment of the English-language picture of the world (on the material of the American variant of the English language): avtoref. diss... kand. filol. nauk 10.02.04 “Germanskijeazyky” / N. E. Agarkova. – Irkutsk, 2001. – 21 s.
3. Godis Yu.Ya. Komunikatyvno-kognityvni zasady motyvatsynogo zhanru “mystetstvo uspihu” (na materiali anglomovnyh tekstiv) [Godis Yu. Ya. Communicative and Cognitive Aspects of the Motivational Success Genre (based on English-language texts): avtoref. diss... kand. filolog. nauk 10.02.04. “Germanski movy” / Yu.Ya. Godis. – Lviv, 2019. – 20 s.
4. Ermakova N.V. Parallelizm kontseptu “dengi” v russkoj i frantsuzskoj paramiologii [The overlapping of the concept “MONEY” in Russian and French paremiology] / N.V. Ermakova // *Sovremennyje issledovanija sotsialnyh problem*. – №10 (18). – 2012. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/parallelizm-kontseptu-dengi-v-russkoj-i-frantsuzskoj-paramiologii>
5. Karasik V. I. Yazykovoj krug: lichnost, kontsepty, diskurs [Language circle: person, concepts, discourse] / V. I. Karasik. – Volgograd : Peremena, 2002. – 477 s.
6. Kovalenko O. Yu. Kontsept DENGI v angloyazychnom diskurse SMI: predkontseptualnaja osnova [Concept MONEY in the English language Mass Media Discourse: preconceptual basis] / O. Yu. Kovalenko // *Visnyk HNU im. V. N. Karazina. Seria: Inozemna filologiya. Metodyka vykladannia inozemnyh mov*. – 2015. – Vyp. 81. – S. 218–224.
7. Leontiev A. A. Psiholingvistika [Psycholinguistics] / A. A. Leontiev // *Russkaja rech*. – 1969. – №1. – S. 99–104.
8. Luria A. R. Osnovnyje problemy nejrolingvistiki [Basic problems of nuerolinguistics] / A. R. Luria. – Izd. 3-e. – M. : Knizhnyj dom LIBROKOM, 2009. – 256 s.
9. Mayorenko I. A. Kontseptualizatsija ponjatija “dengi” v leksicheskoj sisteme i fonde us-tojchevyh edynyts russkogo, anglijskogo, frantsukgohoazykykov [Conceptualization of the concept MONEY in the lexical system and fund of the stable units of the Russian, English, French languages]: diss... kand. filolog. nauk 10.02.19 “Teoriyaazykyka” / I. A. Mayorenko. – Krasnodar, 2005. – 258 s.
10. Paleeva E. V. Sposoby verbalizatsii kontseptu dengi sredstvami anglijskogo i russkogoazykykov [Methods of verbalization of the concept “money” by means of English and Russian

- languages]: diss... kand. filolog. nauk 10.02.19 “Teoriya yazyka” / E.V. Paleeva. – Kursk, 2010. – 159 s.
11. Poliuzhyn M. Typologia i analiz kontseptiv [A typology of concepts and their analysis] / M. Poliuzhyn // Inozemna Filologia. – Lviv, 2009. – Vyp. 121. – S. 80–89.
 12. Popova Z. D. Kognitivnaja lingvistika [Cognitive Linguistics] / Z. D. Popova, I. A. Sternin. – M. : AST: Vostok-Zapad, 2010. – 314 s.
 13. Safina R. A. Frazеologicheskiye yedynitsy vyrazhajushchie materialno-denezhnye otnoshenija v nemetskom i russkom yazykah [Phraseological units expressing material-monetary relations in German and Russian languages]: avtoref. diss... kand. filolog. nauk 10.02.04 “Germanskije yazyki” / R. A. Safina. – Kazan, 2002. – 23 s.
 14. Stepanov Yu. S. Konstanty. Slovar russkoj kultury. Opyt issledovanija [Constants. Dictionary of the Russian culture. Research experience] / Yu. S. Stepanov. – M. : Yazyki russkoj kultury, 1997. – 824 s.
 15. Cherneiko L. O. Lingvofilosofskij analiz abstraktnogo imeni [Linguistic and philosophical analysis of the abstract name] / L. O. Cherneiko. – M., 1997. – 320 s.
 16. Fedianina L. I. Dengi [Money] / L. I. Fedianina // Antologija kontseptov pod red. V. I. Karasika, I. A. Sternina. – T. 5. – Volgograd : Paradigma, 2007. – S. 294–307.
 17. Fedianina L. I. Sposoby objektivatsii kontsepta Geld v nemetskoj yazykovoj kartine mira [The concept Geld in the German language picture of the world]: avtoref. diss... kand. filolog. nauk 10.02.04 “Germanskije yazyki” / L. I. Fedianina. – Barnaul, 2005. – 21 s.
 18. Cambridge English Dictionary –: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>
 19. Collins Cobuild Advanced Learner’s English Dictionary. – URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english>
 20. Longman Dictionary of Contemporary English. – URL: <https://www.ldoceonline.com>
 21. Oxford Advanced Learner’s Dictionary. – URL: www.oxfordlearnersdictionaries.com
 22. The All Nations Christian Home and School Dictionary. – All Nations Literature, China, 1992. – 903 p.
 23. Webster’s New World College Dictionary URL: <https://yourdictionary.com/about/websters-new-world-college-dictionary.html>
 24. Johnson M. The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination and Reason / M. Johnson. – Chicago : Chicago University Press, 1987. – 272 p.
 25. Smith B. L. Propaganda, Communication and Public Opinion / B. L. Smith, H. D. Lasswell. – Princeton University Press, 2016. – 446 p.

SOURCES

26. Bettger F. How I raised Myself from Failure to Success in Selling. – New York: Prentice Hall Press, 1986. – 192 p.
27. Clason G.C. The Richest Man In Babylon. – A Signet Book: New American Library, a division of Penguin Group (USA) Inc., 1988. – 194 p.
28. Hill N. Think and Grow Rich. – Success Co. Books, 2011. – 218p.
29. Kalench J. The Greatest Opportunity in the History of the World. – MIM Publications, 1994. – 103 p.
30. Kehoe J. Money Success & You. – Zoetic Inc., 1991. – 142 p.
31. Kiyosaki R. Rich Dad Poor Dad. – Warner Books Inc., 2000. – 208 p.
32. Tracy B. Maximum Achievement. – Simon & Schuster, Inc., 1993. – 344 p.

Стаття надійшла до редколегії 14.10.2019

Прийнята до друку 16.11.2019

CONCEPT MONEY IN THE MOTIVATIONAL SUCCESS GENRE

Yulia Godis

*Ivan Franko National University of Lviv,
41, Doroshenka Str., Lviv, Ukraine, 79000
yugagod@gmail.com*

The article analyzes the concept MONEY as one of the key concepts (genre concepts) of the motivational success genre. The texts of the genre under investigation are manuals on achieving success which aim to teach readers to help themselves live successfully and prosperously in the rapidly changing world. The research aimed at exploring the structure of the concept MONEY. Using the definitional analysis, the meanings of a lexeme-name of concept in question have been determined with the help of the leading lexicographic sources. Componential analysis allowed to single out semes (*minimal elements of sense* of a lexeme-representative), and quantitative calculations made it possible to fix the most frequent ones. The conceptual features comprising the notional constituent of the concept under investigation therefore have been clarified. Thus it has been found that the notional constituent is formed by such conceptual features as “measure of value/medium of exchange”, “wealth”, “an amount of coins and notes”, “coins, paper notes”.

The analysis of contexts made it possible to describe the figurative constituent in the structure of the concept MONEY. The image is sensory in nature and encodes the concept. It is designed by conceptual features, which are formed in the minds of native speakers as a result of their reflection of the reality with the help of sensory organs, that is, the interpretation of reality is based on the auditory, visual, taste, olfactory (smell), tactile and kinetic sensations. It has been found that the figurative (image) component of the concept in question is represented by eleven conceptual features, namely “accumulation”, “work”, “movement”, “action”, “desirability”, “growth”, “amount”, “fluidity”, “attractiveness”, “something edible” and “sound”. The ways of explication of each conceptual feature have been described and their frequency has been calculated. Money, therefore, is presented in the motivational success genre as something desirable that is worth accumulating. When it becomes overwhelming, it turns into someone who can move, grow, talk, work, and even be physically attractive.

Key words: motivational success genre, concept, conceptual feature, seme, notional constituent, figurative (image) constituent.